

Klimaat & Energietransitie voor Restauratieschilders

Anita van den Berg - augustus 2021

ONDERHOUD

NL

Onderwerpen

1. Wat is duurzaamheid?
2. Algemene beleidskader: Klimaatakkoord
3. Beleid OnderhoudNL: Programma Klimaat en Energietransitie
4. Duurzame monumentenzorg en het relevante netwerk
5. Resultaten behoeftepeiling leden december 2020
6. Activiteiten en instrumenten OnderhoudNL

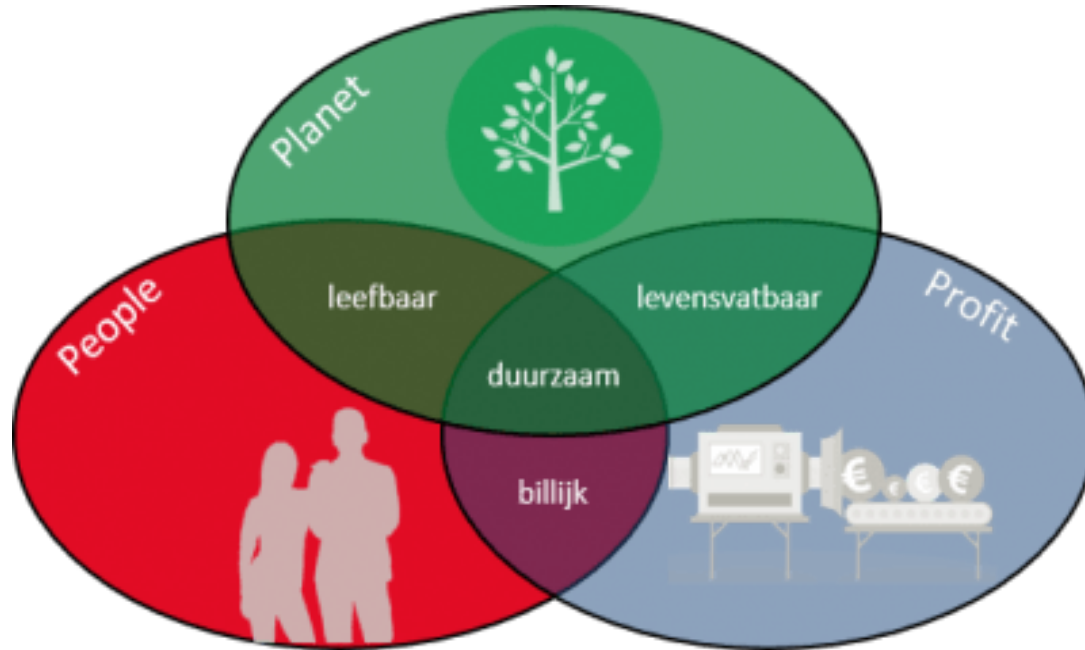
Wat is duurzaamheid?

ONDERHOUD
NL

Wat is duurzaamheid?

- Zorgvuldige balans tussen mens, milieu en winst:

Wat is duurzaamheid?

- Drie aspecten voor schilder-, onderhouds- en glaszetbedrijven:
 - de vraag en behoeften van opdrachtgevers (duurzaam onderhoud, energiebesparing e.d.)
 - keuzes ten aanzien van je eigen bedrijfsvoering
 - keuzes ten aanzien van je producten
- Aan de slag met duurzaamheid:
 - Omdat het 'moet': regelgeving en vraag opdrachtgevers
 - Omdat het een kans is: je kunt je onderscheiden

Wat is duurzaamheid?

- Bedrijfsniveau:
 - MVO: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
 - MVI: Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
 - CO2-reductie
 - Circulair Ondernemen
- Ketenniveau
- Productniveau

Wat is duurzaamheid?

Dit zijn de Ontwikkelingsdoelstellingen: de Sustainable Development Goals (SDG's). De doelen zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld als de nieuwe mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030. Ze worden gepromoot als de wereldwijde doelstellingen voor duurzame ontwikkeling.

Algemeen beleidskader: Klimaatakkoord

Klimaatakkoord

Meer dan 100 partijen verlagen de CO₂-uitstoot van Nederland met **49%** ten opzichte van 1990 via het

Klimaatakkoord

Beleid OnderhoudNL: Programma Klimaat en Energietransitie

ONDERHOUD

NL

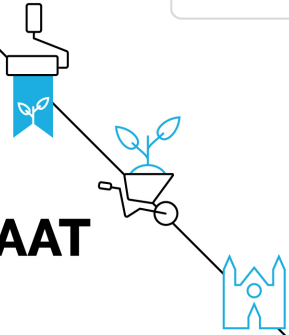
Missie OnderhoudNL

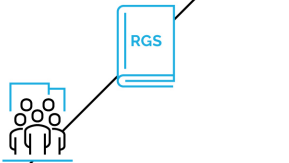
“OnderhoudNL versterkt de professionaliteit van de onderhoudsbranche door het faciliteren en ondersteunen van de ontwikkeling van de ondernemer en de onderneming.”

KLIMAAT

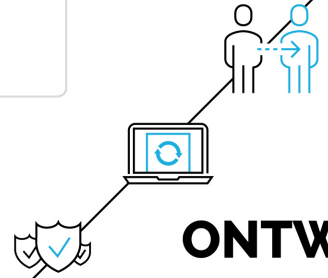
KETEN-SAMENWERKING

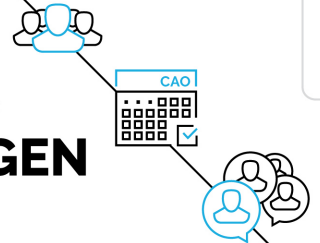
4 THEMA-PROGRAMMA'S

ONTWIKKELING

ARBEIDS-VERHOUDINGEN

Standpunt OnderhoudNL

Verduurzaming gebouwde omgeving:

- Verduurzamen **gefaseerd** uitvoeren
- Aansluitend op de **natuurlijke onderhoudsmomenten**
- Aan de hand van **meerjaren onderhoudsplannen**
- Door **dé experts** in bestaand vastgoed: de **schilders- en vastgoedonderhoudsbedrijven**

Resultaten:

Haalbare en **betaalbare** plannen met **minimale overlast** voor bewoners/gebruikers

Programma Klimaat en Energietransitie

Wij streven ernaar dat specialisten en bedrijven in de sector
Restauratieschilders:

- belangrijke stappen zetten in het verduurzamen van de eigen bedrijfsvoering
- zoveel mogelijk materialen en grondstoffen gebruiken die passen bij de restauratie richtlijnen
- minder afval produceren

Programma Klimaat en Energietransitie

Nu deze doelen vertalen naar concrete activiteiten voor 2021 e.v.:

- Lobby
- Positionering/promotie
- Onderzoek
- Kennisontwikkeling
- Instrumenten voor de bedrijven

Duurzame monumentenzorg en het relevante netwerk

ONDERHOUD

NL

Duurzame monumentenzorg

- Klimaatakkoord algemeen:
 - 2030: 49% CO2-emissiereductie
 - 2050: 95% CO2-emissiereductie
- Monumenten routekaart:
 - 2030: 40% CO2-emissiereductie
 - 2040: 60% CO2-emissiereductie

Als gemiddelde over de hele voorraad monumenten

Relevant netwerk

- Rijksoverheid: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Rijksvastgoedbedrijf
- Provincies
- Gemeenten (Federatie Grote Monumentengemeenten)
- Organisaties voor particuliere monumenteigenaren
- Professionele Erfgoed Organisaties (Hendrik de Keyser e.d.)
- Opleidingen: Nationaal Centrum Erfgoedopleidingen (NCE) en Nationaal Restauratie Centrum (NRC)
- Stichting ERM
- De Groene Grachten
- Andere brancheorganisaties (Vakgroep Restauratie e.d.)

Duurzame monumentenzorg: Routekaart verduurzaming monumenten

- De Routekaart Verduurzaming Monumenten bevat de gezamenlijke strategie van alle betrokken organisaties om te komen tot verduurzaming van monumenten en daarmee tot de nodige CO₂-reductie.
- Het verduurzamen van de monumenten staat centraal, maar zeker zo belangrijk is het behoud van de monumentale waarden en het in gebruik houden van monumenten

www.duurzaamerfgoed.nl

Duurzame monumentenzorg: Routekaart vervolg

- We gaan particuliere en professionele monumenteigenaren helpen bij de verduurzaming van hun panden
- We maken met een 'kansenmatrix' inzichtelijk welke monumenten nu al verduurzaamd kunnen worden en welke beter later aan bod kunnen komen
- Activiteiten, o.a.:
 - Gereedschapskist met voorbeelden van instrumenten die werken
 - Pilotprojecten
- Monitoren van de resultaten
- Samenwerking stimuleren

Duurzame monumentenzorg: RCE

- Om erfgoed goed door te kunnen geven, is aanpassing aan de hedendaagse eisen en wensen van de gebruiker en de leefomgeving noodzakelijk
- Dus ook verduurzaming van monumenten, voornamelijk door energiebesparende maatregelen
- Monumenten vragen wel om maatwerk i.v.m. te respecteren monumentale waarden
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed stimuleert kennisontwikkeling en adviseert op het gebied van erfgoed en duurzaamheid
- Begin 2019 is het vierjarige programma Erfgoed en duurzaamheid van start gegaan

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Duurzame monumentenzorg: gemeenten

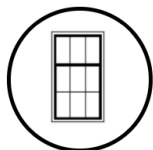

- Federatie grote monumentengemeenten
- Werkgroep Duurzaamheid
- Toolkit Duurzaam Erfgoed:

www.toolkitduurzaamerfgoed.nl/

Toolkit

Ramen

Tochtwering

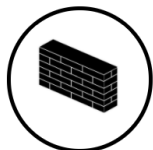
Ventilatie

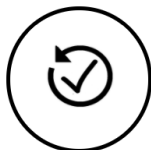
Daken

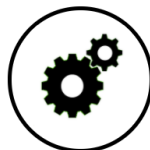
Vloeren

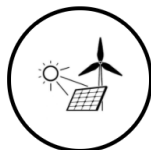
Gevel

Eenvoudige
Maatregelen

Installaties

Duurzame bronnen

Duurzame monumentenzorg: opleidingen

- Nationaal Centrum Erfgoedopleidingen (NCE)
 - Duurzaamheid nog niet regulier onderdeel van de opleiding
- Nationaal Restauratie Centrum (NRC)
 - Duurzame monumentenzorg
 - Duurzaam restaureren voor vaklieden

NCE Erfgoed
Schilderen

NRC
NATIONAAL RESTAURATIE CENTRUM

Duurzame monumentenzorg: ERM

- Duurzaamheid als speerpunt
- Video-serie Monument van Morgen geeft in vier korte films uitleg over het verduurzamen van een monument
- Stappenplan verduurzaming monumenten
- Overzicht maatregelen verduurzaming:
 - comfortverbetering (4 niveaus)
 - mate van energiebesparing (4 niveaus)
 - orde-grootte terugverdientijd
 - mogelijke combinaties met andere maatregelen
- Specifiek: verduurzaming monumentale kerkgebouwen

Zie: www.stichtingerm.nl/verduurzaming

Zie: www.verduurzamingsrichtlijnen.nl/

Resultaten behoefte- peiling leden december 2020

ONDERHOUD

NL

Wat voor kansen biedt verduurzaming?

Wat kan jij doen aan de verduurzaming binnen jouw bedrijf?

Wat kan jij doen aan de verduurzaming bij jouw opdrachtgevers?

Hoe kan OnderhoudNL jullie hier in faciliteren?

Informatie

ONDERHOUD
NL

Veel informatie beschikbaar

- Routekaart verduurzamen monumenten. www.duurzaamerfgoed.nl/
- Zelfscan duurzaam monument. zelfscan.duurzaam-monument.nl/
- Toolbox duurzaamheid. duurzaamheid-ruimte.nl/

Subsidies

- www.restauratiefonds.nl/wonen-in-een-monument/financieren/subsidies
- www.monumenten.nl/monumenten-onderhouden/subsidies
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erfgoed/vraag-en-antwoord/kan-ik-een-lening-of-subsidie-krijgen-voor-onderhoud-van-mijn-monument
- www.cultureelerfgoed.nl/domeinen/monumenten/subsidies

Publicaties Stichting ERM

Activiteiten en instrumenten OnderhoudNL

ONDERHOUD
NL

Activiteiten en instrumenten

Specifiek op het terrein van duurzaamheid:

1. Kennisontwikkeling (kenniskringen, website)
2. Lobby
3. Positionering
4. Promotie
5. Milieulabel Schildersproject

Meer informatie?

**Anita van den Berg, programmamanager Klimaat
en Energietransitie:**

a.vandenbergh@onderhoudnl.nl

**Ferdinand Wieman, sectormanager
Restauratieschilders:**

f.wieman@onderhoudnl.nl

ONDERHOUD

NL